

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Episcopi comprovinciales tenetur convenire ad locum quem Metropolitanus jusserit. Qui accedere non poterant, Vicarios mittebant à quibus mittebantur. Panormitanus notatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

nullitas allegetur. Quippe nihil vetat quin valeant, ut supra adnotatum est. Præterea, si idè republica esse videatur, cessare possumus à solutione Annatarum, nulla prorsus à nobis vi facta huic pactioni.

Anno MDLXXXVII. Rex Henricus III. Romam misit illustrissimum Cardinalem à Ioyolâ, Protectoris negotiorum regiae maiestatis officium illic impleturum. Ei autem dedit in mandatis ut se opponeret novis pecuniarum exactionibus quas Dataria ministri meditabantur pro expeditione Beneficiorum huius regni. Eodem anno Parlamentum Parisiense decreto vetuit ne Banquarij & Sollicitatores majorem pecuniarum summam pro expeditionibus Romanis solverent quàm eam quæ solita erat.

N. 38.

N. 39.

CAPVT XIII.

Synopsis.

I. Duo genera synodorum provincialium. Quæ sint provinciales, quæve nationales.

II. Convocatio synodi provincia pertinet ad Metropolitanum. Plenaria est Synodus cui interest Metropolitanus, Concilia plenaria ex orbe universo.

III. Episcopi comprovinciales tenentur convenire ad locum quem Metropolitanus iusserit. Qui accedere non poterant, Vicarios mittebant; qui sententiam nomine eorum promebant à quibus mittebantur. Paternitanus notatus.

IV. Synodus Agathensis excusavit Episcopum qui ob preceptionem regiam non adsuerit. Item Emeritensis. Synodus Turon. 11. explicatur, quæ excusationem illam admitti prohibet.

V. Canon xx. Antiochenus explicatus ex Canone xlii. Concilij Tarracensis. Synodorum provincialium confessus explicatus in Concilio Toletano quarto.

VI. Concilium Emeritense jubet ne vicariatus ad synodum detur Diaconis, sed Presbyteris. Tum ut synodus convocari non possit absque permissione regia. Quod etiam probatur ex Concilio Meldensi.

VII. Concilia provincialia celebranda sunt bis in anno. Discrimen inter Synodum Nicanam & Canones apostolicos, qui explicantur. Immutatus ordo vetus à Iustiniano.

VIII. Olim in Gallia synodi illa bis in anno celebrabantur. Secunda synodus Aurelianiensis eas semel tantum haberi jubet. Institutum hoc fluxit ab Africanis. Eadem immutatio accidit in Hispania. Quam probat Gregorius magnus.

IX. Lege Capitularem revocati sunt prisci mores. Interrupti iterum ob bella civilia. Concilium Parisian. 829. petit à Ludovico Pio ut synodi bis in anno celebrentur; & synodus Limgonensis à Carolo Calvo. Concilium Lateranense eas semel in anno celebrari jubet. Longius aberunt posteriora Concilia. Canon ultimus Synodi Matisconensis explicatus.

I. DEINCEPS de synodis provincialibus agendum est, quatenus coactæ sunt pro causarum iudiciis, Constantibus

vel ex Metropolitanis cum Episcopis suæ provinciæ, vel ex Episcopis plurium provinciarum in unum corpus congregatis. Prioris generis synodi vocantur provinciales, aut metropolitanæ; posterioris verò, Concilia generalia, universalia, sive regionalia, & post Concilium Constantiense, nationalia. Antequam autem de istis agamus, breviter ac strictim tractare convenit de synodis primi generis, quæ aliarum origo sunt. Apud Cyprianum & Eusebium legimus viguisse in antiqua Ecclesia Conciliorum provincialium celebrationem; metropoleon institutione ab Apostolis eo consilio facta, ut communio hæc inter Episcopos retineretur; cujus tamen certa firmaque constitutio facta est in Concilio Nicæno. Materia porrò ista ad quatuor præcipua capita revocari potest. Primum, ad quem pertineat convocatio harum synodorum. Secundum, quonam tempore celebrari debeant. Tertium, quasnam causas in eis tractare oporteat, & cujus ponderis sint iudicia illic reddita. Quartum, ob quam causam desierint hæc Concilia celebrari.

II. Convenit à Metropolitanis convocandum esse adeo verum est ut Episcopi provinciæ non possint convenire absque consensu ejus, quemadmodum conceptis verbis definit Concilium Antiochenum can. xx. ex versione Dionysij Exigui: Metropolitanis provincialibus Episcopos admonente --- Nullis vero liceat apud se celebrare Concilia præter eos quibus metropolitana videntur esse iura commissa; ut vertit Hincmarus, juxta sensum verborum Græcorum. Nam Concilium illud perfectum est cui Metropolitanus interest; ut in canone xvi. ejusdem Concilij legitur: Perfectum, verò Concilium illud est ubi interfuerit Metropolitanus antistes. Græcus contextus habet, τελεία σύνοδος. Ferrandus autem Diaconus Carthaginensis, in Breviario Canonum, plenariam synodum vertit in illo canone: Vt synodus plenaria tunc dicatur cum Episcopus Metropolitanus aderit. Concilium Antioch. tit. 16. Rectè itaque Augustinus Concilia Oecumenia vocat plenaria Concilia ex orbe universo, ut ea distinguat à Conciliis metropolitanis.

III. Tenentur autem Episcopi convenire ad locum quem Metropolitanus iusserit, sub pœna suspensionis à communione; ut statutum est in canone xl. Laodiceno, lxxvi. Africano, & xix. Chalcedonensi. Placuit ea institutio Gallicanis Episcopis, qui eam retinendam esse censent in suis canonibus. Ita enim statutum est in Concilio Arelatensi 11. habito circa annum CDXLIV. ubi præterea decernitur ut si quis Episcopo-

Vide Balazij Not. ad Agobad. pag. 104.

Concil. Laod. c. 40. Παρατηρητέον ὅτι ἐπιμεληθέντων τῶν ἀρχιεπισκόπων ἀπὸ τῆς ἀρχαίας συνόδου ἀγρεύουσιν, ut vertit Dionysius.

Vertical text in the left margin, possibly a library or ownership stamp.

Nm. 3

Concil. Arclat. 1.
c. 18, 19.

rum, morbo præditus, interesse non poterit, vicarium pro se mittat: *Si quis com-
monitus, infirmitatis causa defuerit, personam
vice sua dirigat.* Praxis autem illa invaluerat
antea; ut colligi potest ex canone **xxix.**
Concilij primi Arausiaci, quod anno qua-
dringentesimo quadagesimo primo habi-
tum est. Licentiam porrò illam mittendo.
rum vicariorum amplexæ sunt posteriores sy-
nodi Galliarum & Hispaniarum; in quibus
leguntur subscriptiones Presbyterorum, hoc
modo: *Missus à Domino Episcopo, vel Vicari-
us, aut vices agens.* Dubitandum non est
quin sententiam nomine eorum promerent
à quibus mittebantur; cum id satis constet
ex epistola Aviti episcopi Viennensis ad pro-
vinciæ suæ Episcopos, qua eos invitavit ut ad
synodum veniant Epaonensem: *Duos Presby-
teros magnæ ac probabilis vite, mandati instru-
ctione firmatos, fratribus pro se presentare pro-
curat. Sed tales dignetur eligere quos Episcopo-
rum Concilio non minus scientia quàm reveren-
tia jure faciat interesse, cum quibus delectet
Summos Pontifices conferre sermonem, quos
definitiones pro Episcopo suo faciendas subscri-
bendâsq; cum fuerit solertia eligi, sit aucto-
ritas legi. Sed istud non extorqueat nisi summa
necessitas.* Qui locus utilis admodum est ad
confutandam opinionem Panormitani, qui
existimat Vicarios illos non habuisse jus suf-
fragij in Conciliis provincialibus.

Avit. epist. 80.

* id est, Episcopus.
ne quis heic aliud
somniait.

Concil. Agath.
c. 15. qui relaxatus
est à Gratiano
dist. 18. c. Si Epif-
copus.

Concil. Aurelian.
c. 1.

Neque per impe-
dimentum ordina-
tionis regia
debeat à Concilio
separari.

IV. Synodus Agathensis celebrata anno
quingentesimo sexto excusationem, præter
ægritudinem corporis, agnoscit etiam præ-
ceptionem regiam: *Postpositis omnibus, ex-
cepta gravi infirmitate corporis, aut præceptione
regia, ad constitutum diem adesse non differant.*
Vnde Concilium Emeritense habitum anno
dclvi. hausit quod in canone **v.** decrevit:
*Aut per regiam jussionem injunctum acceperit
aliquid agere, ut sit per quod Concilio non possit
interesse.* Concilium Aurelianense **iiii.** habi-
tum anno **dxxxviii.** eidem pœnæ subja-
cere decernit Metropolitanum qui moram
adhibet in congregandis Episcopis, & Epif-
copos qui ad synodum accedere recusant,
nimirum *ut anno integro Missas facere non præ-
sumant.* Neque eorum excusationem admit-
tit qui alterius sortis fuerint, id est, alterius
portionis regni, quod tunc in tetrarchias
divisum erat: *Si absentiam suam divisione sor-
tis crediderint excusandam.* Turonensis secun-
da Synodus anno **dlxvii.** habita præci-
pit ut Metropolitanus locum eligat, ad
quem omnes Episcopi accedere teneantur
sub pœna suspensionis à communione usque
ad majorem synodum, nisi ob infirmitatis certif-
simæ laborem impediatur; adeoque severè
cum iis agit ut admittendam non esse pro-

nuntiet excusationem quæ impedimentum
regiorum jussorum præferret. Quod Aga-
thenfi Concilio adversari videretur, nisi
vera canonis hujus sententia spectaretur,
quæ coërcetur ad celebrationem synodi
provincialis: quæ celebratio cum decreta
sit in canonibus Nicænis, quorum prote-
ctores sunt Principes, æquum non est ut
prætextu constitutionum regiarum Episco-
pi violent antiquas illas institutiones. Adde
quòd decretum illud Concilij Turonensis
ea de causa factum est ut iretur obviam con-
quisitis Episcoporum excusationibus, qui se
regiis negotiis immiscere conabantur, quò
abstinere possent ab officio suo. Id ea, in-
quam, de causa factum; non autem ut re-
pugnaretur mandatis Principis, quorum exe-
cutio retardari non potest absque gravi dam-
no rei publicæ.

V. Concilium Tarraconense habitum an-
no **dxvii.** usui esse potest ad explicandum
canonem Antiochenum, quo præcipitur
Presbyteris & Diaconis, atque insuper iis
qui se læsos existimant, ut ad synodum veni-
ant. Metropolitanus enim ad Episcopos
tantum mittit epistolas. Isti verò secum
adducere debent, ex præcepto Concilij Tar-
raconensis, certum Presbyterorum nume-
rum Ecclesiarum suarum cathedralium alia-
rumque Ecclesiarum diocæsanarum, & ali-
quot insuper seculares personas: *Epistola
tales per fratres à Metropolitano sunt dirigen-
de, ut non solum de cathedralibus Ecclesiis
Presbyteros, verum etiam de diocæsanis, ad
Concilium trahant, & aliquos de filiis Ecclesiæ
secularibus secum adducere debeant.* Canonem il-
lum non omisere in suis Collectionibus Bur-
chardus & Ivo. Ejus autem effectus depre-
henduntur in Conciliis Galliæ & Hispaniæ:
in quibus videntur Presbyteri cum Episcopis
& laicis, & deinde cum Abbatibus. Sed de
his agere non est hujus loci. Cujusmodi
autem debeat esse confessus horum Conci-
liorum, nimirum Presbyteri post Episco-
pos sedeant, & Diaconi stent, qua præte-
rea ratione in iis tractanda sint negotia, re-
ctè explicatum est in canone **iiii.** Concilij
iv. Toletani habiti anno sexcentesimo tri-
gesimo tertio.

VI. Sed prætermittere non debeo Conci-
lium Emeritense in Lusitania habitum anno
dclxvi. duo decreta edidisse quæ mag-
ni momenti esse mihi videntur. Primum
enim prohibet ne Episcopi ægroti vicaria-
tum suum tribuant Diaconis, quibus non li-
cet sedere inter Episcopos, eique rei desti-
nandos præcipit Presbyteros frugi & sapienter.
Deinde decernit synodum provincia-
lem convocari non posse absque permis-
sione